

BİLGENER SİRKÜLER 19.08.2022/58

Konu: Yeni Varlık Barışı Düzenlemesi Hakkında

Özet: 7417 sayılı Kanunla Kurumlar Vergisi Kanunu'na eklenen geçici 15'inci madde ile yeni bir "varlık barışı" düzenlemesi ihdas edilmiştir. Söz konusu düzenlemeye ilişkin Bazı Varlıkların Ekonomiye Kazandırılması Hakkında Genel Tebliğ (1 Seri No.lu) 09.08.2022 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Yeni varlık barışı düzenlemesine ilişkin esaslar aşağıda özet halinde yer almaktadır:

1. Düzenleme Kapsamına Giren Varlıklar

Düzenlemenin kapsamına;

- Yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları,
- Yurt içinde bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile taşınmazlar girmektedir.

2. Varlıkların Beyan ve Bildirimi

Düzenlemeden yararlanabilmek için;

- Yurtdışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının, madde hükümleri çerçevesinde, 31/3/2023 tarihine (bu tarih dâhil) kadar Türkiye'deki banka veya aracı kurumlara **bildirilmesi**,
- Türkiye'de bulunan, para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları ile taşınmazların, 31/3/2023 tarihine (bu tarih dâhil) kadar gelir veya kurumlar vergisi yönünden bağlı olunan vergi dairelerine **beyan edilmesi**

gerekmektedir.

Şirketlerin kanuni temsilcileri, ortakları ya da şirket veya şirketin ortakları adına madde kapsamına giren varlıkları 5/7/2022 tarihinden önce yetkili kuruluşlarca düzenlenen bir vekalet veya temsil sözleşmesine istinaden değerlendirmeye yetkili olanların;

- Bu tarih itibarıyla sahip oldukları ve yurt dışında bulunan varlıklarının, bu Tebliğde yapılan açıklamalar çerçevesinde şirket adına bildirimine konu edilerek Türkiye'ye getirilmesi veya Türkiye'deki banka veya aracı kurumlarda açılacak bir hesaba transfer edilmesi,
- Türkiye'de bulunan ancak 5/7/2022 tarihi itibarıyla kanuni defter kayıtlarında yer almayan varlıklarının bu Tebliğde yapılan açıklamalar çerçevesinde şirket adına beyan edilmek suretiyle madde hükümlerinden yararlanılabileceği

mümkündür.

Benzer şekilde şirket veya şirket ortaklarına ait olduğu halde şirketin kanuni temsilcileri, ortakları veya vekilleri dışındaki kişilerce tasarruf edilen varlıklar, söz konusu madde hükümleri çerçevesinde şirket adına bildirim veya beyana konu edilerek düzenlenmeden yararlanılabilecektir.

3. Düzenleme Kapsamına Giren Varlıkların Değerlemesi

Gerek yurt dışında bulunan varlıkların banka veya aracı kurumlara bildirilmesinde gerekse yurt içinde bulunan varlıkların vergi dairelerine beyan edilmesinde, bildirildiği veya beyan edildiği tarih itibarıyla varlıklar, aşağıdaki değerlendirme ölçütleri ile değerlendirilecektir:

- Türk lirası cinsinden para, itibari (nominal) değeriyle.
- Altın, rayiç bedeliyle.
- Döviz, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz alış kuruyla.
- Menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarından; pay senetleri, tahvil, bono, eurobond gibi borçlanma araçları, vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri; varsa borsa rayiciyle, borsa rayici yoksa rayiç bedeliyle, bu bedel tespit edilemiyorsa alış bedeliyle, alış bedeli de belli değilse itibari (nominal) değeriyle.
- Yatırım fonu katılma payları, ilgili piyasasında belirlenmiş kapanış fiyatıyla.
- Taşınmazlar, rayiç bedeliyle.

Diğer taraftan, bildirimde bulunduktan sonra, yapılan hataların düzeltilmesi ya da bildirimde konu edilen varlıkların azaltılması amacıyla 31/3/2023 tarihine kadar yapılacak düzeltmelerde varlıkların ilk bildirim tarihindeki değerleri esas alınır.

4. Yurtdışında Bulunan Varlıkların Türkiye'ye Getirilmesi

- Yurtdışında bulunan ve bildirimde konu edilen varlıkların bildirim yapıldığı tarihten itibaren **üç ay içinde** Türkiye'ye getirilmesi veya Türkiye'deki banka veya aracı kurumlarda mevcut ya da yeni açılan bir hesaba transfer edilmesi şarttır.
- Yurt dışında bulunan varlıklar, yurt dışında bulunan banka veya finansal kurumlardan kullanılan ve 5/7/2022 tarihi itibarıyla kanuni defterlerde kayıtlı olan kredilerin en geç 31/3/2023 tarihine kadar kapatılmasında kullanılabilecektir. **Bu takdirde, defter kayıtlarından düşülmesi kaydıyla, borcun ödenmesinde kullanılan varlıklar için Türkiye'ye getirilme şartı aranmayacaktır.**
- 5/7/2022 tarihi itibarıyla kanuni defterlerde kayıtlı olan sermaye avanslarının, yurt dışında bulunan para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının bu tarihten önce Türkiye'ye getirilmek suretiyle karşılanmış olması hâlinde, söz konusu avansların defter kayıtlarından düşülmesi kaydıyla anılan madde hükümlerinden yararlanılabilecektir.
- Yurt dışında bulunan ancak kapsama girmeyen varlıkların (örneğin taşınmazların) 31/3/2023 tarihine kadar kapsamdaki varlıklara dönüştürülmek suretiyle söz konusu madde hükümleri çerçevesinde Türkiye'ye getirilmesi mümkündür.

5. Varlık Barışı Kapsamında Ödenecek Vergi

Yurtdışında bulunan varlıkların değeri üzerinden;

- 30/9/2022 tarihine kadar yapılan bildirimler için %1,
- 1/10/2022 tarihi ile 31/12/2022 tarihi (bu tarih dahil) arasında yapılan bildirimler için %2

- 31/3/2023 tarihine kadar (bu tarih dahil) yapılan bildirimler için %3

oranındaki vergi banka ve aracı kurumlar tarafından peşin olarak tahsil edilecektir.

Yurtiçinde bulunan ve vergi dairelerine beyan edilen varlıkların değerleri üzerinden ise vergi dairelerince %3 oranında vergi tarh edilecektir.

6. Yurtdışında Bulunan Varlıkların Bildirimine İstinaden Tahsil Edilen Vergilere Mahus İade

Yurt dışında bulunan ve madde kapsamında bildirim konu edilen varlıkların, Türkiye'deki banka ya da aracı kurumlardaki hesaplara transfer edildiği veya yurt dışından getirilerek bu hesaplara yatırıldığı tarihten itibaren en az bir yıl süreyle bu hesaplarda tutulması halinde, bildirilen varlıkların değeri üzerinden madde kapsamında uygulanması gereken vergi oranı %0 olarak dikkate alınacaktır.

Bu durumda, banka ve aracı kurumlar tarafından tahsil edilerek vergi sorumlusu sıfatıyla vergi dairesine ödenen vergiler, bildirim sahibinin Tebliğin 4 numaralı ekinde yer alan form ile düzeltme zamanaşımı süresi içinde vergi dairesine başvurusu üzerine ilgisine iade edilecektir.

Bildirim sahipleri madde kapsamında nakden iade talebinde bulunabilecekleri gibi, vergi borçları için mahsuben iade talebinde de bulunabileceklerdir.

Bildirim sahibine iade yapılabilmesi için madde kapsamında bildirilen varlıkların değeri üzerinden hesaplanan vergilerin vergi sorumlularınca ödenmiş olması şarttır.

Bildirime konu edilip bu kapsamda banka ve aracı kurumlarda açılan hesaplara transfer edilen veya yatırılan varlıkların, banka ve aracı kurumlarda farklı mevduat, katılım ve yatırım gibi hesaplarda değerlendirilmesi iadeye ilişkin bir yıllık sürenin hesabını etkilemeyecektir.

7. Bildirilen veya Beyan Edilen Varlıkların Kaydı ve Özel Fon Hesabı

Bildirilen veya beyan edilen varlıkların, Vergi Usul Kanunu uyarınca defter tutan mükelleflerce kanuni defterlere kaydedilmesi zorunludur.

Bilanço esasına göre defter tutan mükellefler, madde hükmü uyarınca bildirim veya beyana konu ettikleri ve yasal defterlerine kaydettikleri kıymetleri için pasifte özel fon hesabı açacaklardır. Söz konusu hesap sermayenin cüz'ü addolunacak, bildirim veya beyan tarihinden itibaren iki yıl geçmedikçe işletmeden çekilemeyecek ve sermayeye ilave dışında başka bir amaçla kullanılamayacaktır.

Kanuni defterlere kaydedilen varlıklar, dönem kazancının tespitinde dikkate alınmaksızın işletmelere dâhil edilecek ve bildirim veya beyan tarihinden itibaren iki yıl geçmesi koşuluyla vergiye tabi kazancın ve kurumlar için dağıtılabilir kazancın tespitinde dikkate alınmaksızın işletmeden çekilebilecektir.

8. Taşınmazların Devrinde Tapu Harcı Ödenmemesi ve Değer Artış Kazancı Uygulanmaması

Beyana konu edilerek işletme kayıtlarına alınacak taşınmazların işletmeye devrine ilişkin tapuda yapılacak işlemlerden 492 sayılı Harçlar Kanunu uyarınca harç alınmayacaktır.

Ayrıca bu taşınmazların işletmeye devrinde 193 sayılı Kanunun mükerrer 80 inci maddesindeki değer artışı kazancı hükümleri de uygulanmayacaktır.

9. Gelir, Gider ve Amortismanlar

Bildirim veya beyan konusu yapılarak kanuni defter kayıtlarına intikal ettirilen varlıklar üzerinden amortisman **ayrılmayacaktır**.

Kayıtlara alınan bu varlıkların daha sonra elden çıkarılmasından doğan zararlar, gelir veya kurumlar vergisi uygulaması bakımından gelirin veya kurum kazancının tespitinde gider veya indirim olarak kabul edilmeyecektir.

Ancak söz konusu varlıkların elde tutulması ve elden çıkarılmasından doğan kazanç ve iratlar ise genel esaslar çerçevesinde gelirin veya kurum kazancının tespitinde dikkate alınacaktır.

Diğer taraftan, bildirilen veya beyan edilen varlıklar nedeniyle ödenen vergiler, hiçbir suretle gider yazılamayacak ve başka bir vergiden mahsup edilemeyecektir.

10. Varlık Barışının Sağladığı Avantajlar

Düzenleme kapsamında işlem yapılan varlıklara ilişkin; bildirim, beyan, yurtdışında bulunan varlıklar için Türkiye'ye transfer, yurtiçinde bulunan varlıklar için varlıkların banka ve aracı kurumlar yatırıldığına belgelendirilmesi, ilgili vergilerin süresinde ödenmesi, ilgili hesaba kayıt ve özel fon hesabı açılması şartlarının yerine getirilmesi durumunda hiçbir suretle vergi incelemesi ve vergi tarhiyatı yapılmayacaktır.

Bunun yanında, bildirilen veya beyan edilen varlıklar dışındaki diğer nedenlerle başlayan vergi incelemeleri veya takdire sevk işlemleri dolayısıyla, madde kapsamında bildirimde veya beyanda bulunan mükellefler hakkında matrah farkı bulunması durumunda;

- Bulunan matrah farkının bildirimde veya beyana konu edilen varlıklar nedeniyle ortaya çıktığının tespiti ve bildirilen veya beyan edilen varlık tutarının, bulunan matrah farkına eşit ya da fazla olması durumunda gelir veya kurumlar vergisi ile katma değer vergisi yönünden tarhiyat yapılmayacaktır.
- Bulunan matrah farkının bildirimde veya beyana konu edilen varlıklar nedeniyle ortaya çıktığının tespiti halinde, bu farkın bildirilen veya beyan edilen varlık tutarından fazla olması durumunda, yalnızca aradaki fark tutar üzerinden gelir veya kurumlar vergisi ile katma değer vergisi yönünden vergi tarhiyatı yapılacaktır.

Son olarak, vergi incelemesine başlanılan veya takdir komisyonuna sevk edilen tarihten sonra madde hükmüne istinaden bildirimde veya beyanda bulunulması durumunda ise vergi incelemesi ve takdir komisyonu kararına istinaden bulunan matrah farkları üzerinden vergi tarhiyatı yapılmasına engel teşkil etmeyecek ve bildirimde veya beyana konu edilen tutarlar mahsuba konu edilemeyecektir.

İlgili Tebliğe [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

Saygılarımızla,

BİLGENER